

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

par vides apsvērumu, vides pārskatā izteikto atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrāciju plānošanas dokumentā “Viduslatvijas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2024.–2028. gadam (Rīgas valstspilsēta, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novads)”

Rīga 2024

Saturs

<i>Saīsinājumi</i>	2
1. Vispārēja informācija	3
2. Vides apsvērumu integrēšana VLRAAP	4
3. Iespējamo alternatīvu izvēle un to pamatojums	7
3.1. Sadzīves atkritumu apglabāšanas darbība	7
3.2. Risinājumi atkritumu dalītajai vākšanai	7
3.3. Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana	8
3.4. Atkritumu pārstrāde un reģenerācija	10
4. Izteiktie atzinumi un publiskās apspriešanas rezultāti	12
5. VLRAAP monitorings	15

Saīsinājumi

AAL	Atkritumu apsaimniekošanas likums
AAVP2028	Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam
AARC	atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs
IVN	ietekmes uz vidi novērtējums
MK	Ministru Kabinets
SIVN	Ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums
VLAAR	Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģions
VLRAAP	Viduslatvijas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2024.-2028.gadam
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
VVD	Valsts vides dienests

1. Vispārēja informācija

Vidēja termiņa teritorijas attīstības dokuments, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari "Viduslatvijas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2024.–2028. gadam (Rīgas valstspilsēta, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novads)" (turpmāk – VLRAAP) tiek izstrādāts, ievērojot Atkritumu apsaimniekošanas likuma (turpmāk – AAL) III nodaļu "Atkritumu apsaimniekošanas plāni un atkritumu rašanās novēršanas programma", kā arī MK 2021. gada 22. jūnija noteikumu Nr. 397 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 397) nosacījumus, kas nosaka plāna saturu, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtības prasības. Atbilstoši AAL 10. panta otrajā daļā noteiktajam, VLRAAP stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājušas visas atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības.

Atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 301 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 301) 1.pielikumam Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģions (turpmāk – VLAAR) ietver 13 pašvaldības. Ņemot vērā to, ka Jelgavas valstspilsētas pašvaldība iepirkuma Nr. JVP 2022/108/AK rezultātā 2022.gada 29. novembrī, t.i., pirms VLRAAP izstrādes uzsākšanas 2023.gada pavasarī, noslēdza līgumu "Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna un vienota atkritumu apsaimniekošanas saistošo noteikumu projekta izstrāde" par VLAAR Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu Atkritumu reģionālā plāna daļu 2023.- 2027.gadam, VLRAAP ir iekļautas pārējās 10 VLRAAP pašvaldības atbilstoši MK noteikumu Nr.301 1.pielikumam, kas nav ietvertas iepriekš minētā iepirkuma Nr. JVP2022/108/AK līguma izpildē.

VLRAAP laika posmā no 2024.gada 26.marta līdz 3.jūlijam ir apstiprinājušas visas 10 VLRAAP iekļautās pašvaldības, skat. 1.tabulu.

1.tabula. VLRAAP apstiprināšana pašvaldībās

N.p.k.	Pašvaldība	Apstiprināšanas datums	Dokumenta Nr.
1.	Rīgas valstspilsēta	03.07.2024.	Nr. RD-24-3776-lē
2.	Ādažu novads	28.03.2024.	Nr. 80
3.	Bauskas novads	26.03.2024.	Nr. 84
4.	Ķekavas novads	27.03.2024.	Nr. 8
5.	Mārupes novads	27.03.2024.	Nr. 48
6.	Ogres novads	25.04.2024.	Nr. 44
7.	Olaines novads	24.04.2024.	Nr. 4
8.	Ropažu novads	10.04.2024.	Nr. 3134
9.	Salaspils novads	27.03.2024.	Nr. 6
10.	Siguldas novads	28.03.2024.	Nr. 33

Tādējādi VLRAAP stājas spēkā 2024.gada 4.jūlijā pēc tā apstiprināšanas pēdējā no pašvaldībām; Rīgas domes sēdē VLRAAP tika apstiprināts 2024.gada 3.jūlijā.

Šis informatīvais ziņojums sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK Noteikumi Nr. 157) 27. punktu un pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk - VPVB) 2024.gada 22.februāra atzinumā Nr. 4-03/6/2024 "Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāna 2024. – 2028. gadam Vides pārskatu" iekļautajām rekomendācijām.

2. Vides apsvērumu integrēšana VLRAAP

VLRAAP sagatavošanas laikā tika veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – SIVN), lai izvērtētu sagaidāmo ietekmi uz vidi saistībā ar VLRAAP īstenošanu. SIVN novērtējuma rezultāti ir atspoguļoti SIVN Vides pārskatā, kurā tāpat izvērtēts gadījums, kad VLRAAP plānotie pasākumi netiktu realizēti. Vides pārskatā arī aprakstītas iespējamās ar VLRAAP īstenošanu saistītās vides problēmas, piedāvāti risinājumi būtisko ietekmju novēršanai un/vai samazināšanai, apskatītas VLRAAP iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi, to izvēles pamatojums un izvērtējums.

SIVN Vides pārskata galvenie atzinumi

1. VLRAAP ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari VLAAR. VLRAAP izstrādes mērķis ir “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021. - 2028. gadam” (turpmāk – AAVP2028) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana vienā no Latvijas atkritumu apsaimniekošanas reģioniem, t.sk. ietverot sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošanu. Šādi pasākumi ir sabiedrības informēšana par izvairīšanās iespējām no atkritumu radīšanas, lietu un mantu apmaiņas centru izveide, atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība, paredzot esošā pārklājuma paplašināšanu un jaunu atkritumu veidu dalītu vākšanu, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstība, atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu modernizācija, atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstība, kā arī nepārstrādājamo un neregenerējamo atkritumu apglabāšanas šūnu izveide atkritumu apsaimniekošanas centrā (turpmāk – AARC) Getliņi un citus pasākumus reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai.
2. Kopumā VLRAAP īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtētas kā tiešas vai netiešas. Ar atkritumu apsaimniekošanas nozari saistītiem īstenošanas pasākumiem var būt tiešā ietekme (kura uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti), netiešā ietekme (kura, mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē), īstermiņa ietekme (kas izpaužas darbības norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas un ilgtermiņa ietekmes, kas novērojams pēc VLRAAP īstenošanas).
3. VLRAAP iekļauti šādi AARC Getliņi plānotie pasākumi:
 - 3.1. Jauni infrastruktūras elementi: kompostēšanas laukuma būvniecība, depolimērāzijas iekārtas būvniecība, esošās šķirošanas rūpnīcas ēkas iegāde un transformācija par atkritumu apsaimniekošanas klasteri, katlu mājas-koka atkritumu sadedzināšanas iekārtas izbūve (uzņēmuma pašpatēriņam un udeņraža ražošanai), jaunas sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves izbūve, sadzīves atkritumu pārstrādes iekārtas laukuma izbūve, biometāna ražošanas iekārtas būvniecība un iekārta biometāna nodošanai sadales tīklā;
 - 3.2. Darbības ar esošu iekārtu un infrastruktūras elementiem: būvniecības un lielpagarīta atkritumu pārstrādes līnijas modernizācija, notekūdeņu (t.sk. infiltrāta) attīrīšanas iekārtu un sistēmas rekonstrukcija, aktīvās atkritumu apglabāšanas šūnas slēgšana, poligona Getliņi vecā atkritumu kalna (izgāztuves daļas) sanācija piesārņojuma līmeņa mazināšanai, bioreaktora atrakšana un uzkrāto atkritumu pāršķirošana pēc 10 līdz 15 gadiem, kad noslēgsies gāzes savākšana no bioreaktora.
4. Plānošanas dokumenta izstrādes gaitā sagatavotajā Vides pārskatā izdarīti šādi galvenie secinājumi:
 - 4.1. Videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi VLRAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijās, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo

- normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus;
- 4.2. AARC Getliņi esošā un plānotā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām;
 - 4.3. Ņemot vērā, ka AARC Getliņi teritorijā tiek veiktas dažādas atkritumu apsaimniekošanas darbības (kā minimums pieņemšana, apstrāde, pārstrāde un apglabāšana), kā arī poligonā notiek atkritumu atbilstoša apsaimniekošana saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, šī teritorija ir rekomendējama turpmākām darbībām AARC izveidei un darbību pilnveidošanai;
 - 4.4. Kopumā vērtējot AARC Getliņi atrašanās vietu, kur arī paredzētas VLAAR galvenās reģiona darbības, un tā veiksmīgu ekspluatāciju jau vairāk nekā 20 gadu periodā, var secināt, ka šī teritorija ir piemērota jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveidei, tomēr šis jautājums tiek analizēts atsevišķi pilna apjoma ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procedūrā¹;
 - 4.5. Attiecībā uz atkritumu poligonu būvniecību, ierīkošanu un ekspluatāciju tiek ievēroti normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi, tostarp, lai netiktu radītas arī ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos tiek noteiktas prasības, lai samazinātu vai novērstu atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām;
 - 4.6. Videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc VLRAAP realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbības ar lielāku ietekmi uz vidi tiek plānotas galvenokārt AARC Getliņi teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot normatīvo aktu prasības. Saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu VLRAAP ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par veselību ietekmējošu faktoru;
 - 4.7. Ieviešot pasākumus, kas saistīti ar atkritumu rašanās novēršanu, paredzama vides stāvokļa uzlabošanās, jo plānotie pasākumi samazinās apglabājamo atkritumu apjomu, veicinās tādu materiālu izmantošanu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā pilnu iekārtas dzīves cikla analīzi, kā arī veicinās dažādu atkritumu veidu atkārtotu izmantošanu;
 - 4.8. VLRAAP darbības laikā paredzētie pasākumi galvenokārt vērsti uz apglabājamā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Šo pasākumu rezultātā tiks veicināta atkritumu kā resursa izmantošana, kā arī samazināts siltumnīcas efekta gāzu apjoms atkritumu apglabāšanā;
 - 4.9. Ieviešot VLRAAP, tiek veicināta atkritumu apsaimniekošanas sistēmas līdzsvarota attīstība reģionā, kas aptver vairāk par pusi Latvijas iedzīvotāju, tostarp VLRAAP ietverti aprītes ekonomikas pamatprincipi, kā arī plānoto darbību rezultātā būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi;
 - 4.10. Vērtējot valstiskā mērogā, ikviena atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna apstiprināšana un secīga tā ieviešana var mazināt atkritumu rašanos, nodrošināt

¹ Getliņi EKO. Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu. 2021. Pieejams: <https://www.getlini.lv/pazinojums-par-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-uzsaksanu-un-sakotnejo-sabiedrisko-apspriesanu/> (skatīts 2024. gada augustā)

kopējā radītā atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos risinājumus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot patērētāju ilgtspējīgākas uzvedības modeļa attīstību;

- 4.11. VLRAAP paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanos, piemēram, Baltijas reģionā.

3. Iespējamo alternatīvu izvēle un to pamatojums

VLRAAP dažādas alternatīvas tika skatītas plašā griezumā, sākot no tehnoloģiju pielietošanas alternatīvām līdz organizatorisko pasākumu vērtēšanai. Apskatot atkritumu apsaimniekošanas nozari, var šādus galvenos alternatīvos risinājumus sistēmas darbības pilnveidošanai.

3.1. Sadzīves atkritumu apglabāšanas darbība

VLRAAP ietverta teritorija, kas atbilstoši spēku zaudējušajiem 2013.gada 25.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.337 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" bija uzskatāma par Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionu. Izņēmumu veido Saulkrastu novads, kas pēc MK noteikumu Nr.301 stāšanās spēkā ir iedalīts Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Tādējādi AARC Getliņi ir iesaistīts gandrīz visas Pierīgas reģiona nepārstrādāto un neregenerēto atkritumu apglabāšanā. Ņemot vērā, ka VLRAAP teritorijā ir plānots tikai viens AARC Getliņi, citas alternatīvas šādu atkritumu apglabāšanai plāna izstrādes gaitā netika izskatītas, jo, kā jau iepriekš minēts, notiek IVN procedūra jaunu apglabāšanas šūnu izveidei AARC Getliņi teritorijā. Līdz ar to VLRAAP periodā un pēc tā beigšanās ir jārealizē darbības minēto pasākumu ieviešanai atbilstoši normatīvo aktu nosacījumiem, lai VLRAAP saglabātu iespēju sniegt iedzīvotājiem atkritumu apglabāšanas sabiedrisko pakalpojumu attiecīgā kvalitātē par adekvātu samaksu un pieejamā apglabāšanas jauda būtu pietiekama ienākošajam atkritumu daudzumam.

Jaunu šūnu veidošana jau pastāvoša AARC teritorijā ir nenoliedzami vērtējama pozitīvi gan no vides, gan finansiālajiem apsvērumiem. Tādējādi arī tiek saglabāts esošais atkritumu plūsmas virziens un nepalielinās atkritumu pārvadājumu izraisītā ietekme uz vidi. Par ieguvumu ir uzskatāma arī atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma ģenerētā ieņēmumu plūsma, kas nodrošina AARC apsaimniekotāju ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem videi drošai atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšanai – infiltrāta un poligona gāzes apsaimniekošanai, vides monitoringa veikšanai un citiem pasākumiem saistībā ar atkritumu apglabāšanu, ko nosaka poligona AARC Getliņi darbībai izsniegtā atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. RI10IA0002. Katrai jaunai plānotai darbībai, kam tas nepieciešams, AARC apsaimniekotājs SIA Getliņi EKO saņems tehniskos noteikumus, ko izdod Valsts Vides dienests (turpmāk – VVD) saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 13. panta otro daļu un Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumu Nr.30 "Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai" 13.punktu un pielikuma 8.4. apakšpunktu, kā to paredz VLAARP un attiecīgie pasākumi VLRAAP 11.pielikumā.

3.2. Risinājumi atkritumu dalītajai vākšanai

Lai arī VLRAAP iekļautās pašvaldības ir koncentrētas ap Rīgas valstspilsētu, to administratīvās teritorijas ir ļoti dažādas. Vislielākā iedzīvotāju un iebraucēju slodze, kā arī radītais atkritumu daudzums ir tieši Rīgā, kur iedzīvotāju blīvums 2022.gadā bez ikdienas svārstmigrācijas sasniedz 2409 cilvēkus uz km², tomēr reģionā ir arī pašvaldības ar zemu iedzīvotāju blīvumu, kur šis rādītājs ir zem 100, piemēram, Bauskas novads ar 19 iedzīvotājiem vai Olaines ar 67 iedzīvotājiem uz km². Šāda situācija rada izaicinājumus atkritumu apsaimniekošanas organizēšanai reģionā kopumā.

Nešķirotu sadzīves atkritumu pakalpojums neatkarīgi no dzīvesvietas tiek nodrošināts ikvienam atkritumu radītājam. Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu un attiecīgi mazāku radīto atkritumu apjomu tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks, tādējādi samazinot transporta izmaksas, kā arī attiecīgi atkritumu pārvadājumu radīto ietekmi uz vidi.

Attiecībā uz atkritumu dalītās vākšanas pakalpojuma pieejamību pašvaldības ir izvēlējušās dažādus risinājumus gan attiecībā uz pakalpojuma pārklājuma uzlabošanu, gan jauniem atkritumu veidiem, piemēram, bioloģiskie, tekstila, videi kaitīgu preču atkritumi. Izvērtējot esošo situāciju, ir skaidrs, ka nepieciešami atkritumu dalītās vākšanas laukumi katrā pašvaldībā vai, ja pastāv pašvaldības dalījums zonās, katrā zonā, jo tikai tādā veidā ir iespējama atbrīvošanās no sadzīves bīstamajiem atkritumiem un videi bīstamām precēm. Ir jāpaplašina dalītās vākšanas sistēma, lai nodrošinātu pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem un pārstrādājamo atkritumu augstu vākšanas rādītāju. Būtu jāveicina dažādu vākšanas režīmu kombinēšana ar dažādām vākšanas vietām un dažādām atkritumu plūsmām (savākšanas maršruti, publiski pieejama infrastruktūra – punkti, laukumi), kā to arī paredz VLRAAP iekļautie pašvaldību plānotie pasākumi, skat. VLRAAP un tā 13.pielikumu. Tikai tādā veidā ir iespējams maksimāli atgūt resursus, ko sniedz dalīti vāktais atkritumu materiāls. Turklāt atkritumu dalītās vākšanas darbības plānojamas kopā ar sabiedrības izglītošanas un vides apziņas celšanas pasākumiem, to skaits nav ierobežojams ne attiecībā uz pašvaldības robežām, ne izvēlēto auditoriju, ne pasākuma veidu.

3.3. Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana

Lai virzītos valsts un Eiropas Savienībā noteikto atkritumu apsaimniekošanas mērķu sasniegšanas virzienā, AARC Getliņi 2022.gada pavasarī ir nodots ekspluatācijā bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes komplekss un tā darbību šobrīd pārsvarā nodrošina tā bioloģiski noārdāmo atkritumu daļa, kas atkritumu priekšapstrādē tiek mehāniski atdalīta no nešķiroto atkritumu plūsmas. Rezultātā tiek ražots tā saucamais “tehniskais komposts” atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 13. septembra noteikumu Nr. 571 “Kārtība, kādā izbeidz piemērot atkritumu statusu no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem iegūtam materiālam” nosacījumiem. Tehniskā komposta izmantošana tautsaimniecībā ir limitēta, ja tas ražots no mehāniski atdalāmiem bioloģiskajiem atkritumiem, to var izmantot tikai poligona iekšējām vajadzībām. Rezultātā, nešķirojot atkritumus, Latvijā tiek zaudēti vērtīgi vietējie resursi, kam ir potenciāls stiprināt tautsaimniecību. Lai atkritumus izmantotu kā pilnvērtīgu resursu un tie atbilstu bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīcu prasībām, ir viens risinājums, proti, atkritumiem ir jābūt dalīti vāktiem un sašķirotiem jau to rašanās vietā jeb katra dzīvesvietā. Sākot bioloģisko atkritumu dalītu vākšanu, iespējams ne tikai samazināt izmaksas par atkritumu apsaimniekošanu, bet arī pilnvērtīgi izmantot iegūto materiālu un pārstrādāt to vērtīgās izejvielās, kā arī izmantot siltuma un gāzes ražošanai un samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu atkritumu poligonā.

Neilgi pirms bioloģisko atkritumu pārstrādes kompleksa darbības uzsākšanas AARC Getliņi ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumiem Nr. 712 “Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.712) noteica, ka līdz 2023. gada 31. decembrim ir jāizveido sistēmas, kas nodrošina, ka bioloģiskie atkritumi tiek savākti dalītā veidā vai pārstrādāti to rašanās vietās. Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā tā bija jānodrošina obligāti jau kopš 2021. gada 1. janvāra, taču diemžēl dažādu apstākļu dēļ tā netika ieviesta noteiktajā termiņā. Aktīvi sākot bioloģisko atkritumu šķirošanu, tika prognozēts, ka nešķiroto atkritumu konteineri tik strauji nepiepildīsies, kā rezultātā iedzīvotāji varēs samazināt gan konteineru tilpumus, gan šo konteineru izvešanas biežumu, tādā veidā samazinot izmaksas par atkritumu izvešanu.

VLRAAP izstrādes gaitā, analizējot esošo informāciju un vērtējot iespējamās alternatīvas, secināts, ka dalītās vākšanas vienlaicīga nodrošināšana jebkuram atkritumu radītājam reģiona teritorijā (kā tas tiek nodrošināts nešķiroto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas gadījumā) nebūs tehniski un ekonomiski pamatota un radīs būtisku slogu uz

atkritumu apsaimniekošanas maksu, turklāt prognozējamie vides ieguvumi varētu būt zemāki nekā resursu patēriņš šāda apsaimniekošanas modeļa īstenošanai.

Lai arī Ministru Kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumu Nr. 788 “Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām”² (turpmāk – MK noteikumi Nr.788) 10.1.1. punkts nosaka, ka bioloģiski noārdāmos atkritumus, izņemot dārzu un parku atkritumus, no savākšanas punktiem izved atbilstoši līgumam par atkritumu apsaimniekošanu, kas noslēgts starp atkritumu radītāju un sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, tas nedrīkst būt mazāks par sadzīves atkritumu izvešanas biežumu. Tomēr jāņem vērā, ka bioloģiskie atkritumi veido būtisku īpatsvaru (ap 30-35% pilsētvidē) no kopējās sadzīves atkritumu masas, bet tilpuma mērvienībās šis īpatsvars ir zemāks. Bioloģiskie atkritumi antisanitāru apstākļu rašanās novēršanas nolūkā tomēr būtu izvedami biežāk nekā nešķiroti sadzīves atkritumi, kā rezultātā būtu jāizmanto mazāka tilpuma konteineri un jāveic biežāka to iztukšošana. Lai motivētu šķirot bioloģiskos atkritumus, stimuli var būt gan ekonomiski, gan rūpēs par vidi balstīti.

Viens no iemesliem šķirot bioloģiskos atkritumus ir zemāka maksa par to izvešanu, salīdzinot ar sadzīves atkritumiem. Bioloģisko atkritumu apsaimniekošanai ir noteikta maksa, kas 2023. gadā bija 80% no nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas, bet no 2024. gada 1. janvāra tā ir 60%.

Šie un citi līdzīgi apsvērumi ir bijis pamats, kas Rīgas domei 2024.gada 24.janvārī lika veikt grozījumus Rīgas domes 2019. gada 29. novembra saistošajos noteikumos Nr. 87 “Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas pilsētā” saistībā ar bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu valstspilsētas teritorijā. No 2024. gada 1. marta Rīgā obligāti ir jāšķiro bioloģiskie atkritumi. Prasības attiecas uz daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, kurās ir vairāk nekā desmit dzīvokļi, savukārt mājām ar mazāk par desmit dzīvokļiem bioloģisko atkritumu konteineru lietošana joprojām ir brīvprātīga. Tāpat minētie grozījumi paredz nosacījumus fiziskām personām veikt mājkompostēšanu mājāsaimniecībās, ievērojot nosacījumus, ka kompostēšana nerada traucējumus trešajām personām un neapdraud vidi, kā arī citus priekšnoteikumus.

Lai stimulētu bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas sistēmas ieviešanu ne tikai Rīgas valstspilsētā, bet kopumā Latvijā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir paredzējusi Eiropas Savienības fondu atbalstu atkritumu dalītās vākšanas konteineru iegādei, ko nosaka Ministru kabineta 2024. gada 26. marta noteikumi Nr. 197 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam 2.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” 2.2.2.2. pasākuma “Atkritumu dalītā vākšana” projektu iesniegumu pirmās atlases kārtas īstenošanas noteikumi”, kuros atbalstam kvalificējas ne tikai speciālie konteineri bioloģisko atkritumu dalītajai vākšanai, bet arī mājkompostēšanas tvertnes. Protams, jāņem vērā, ka šī pasākuma ietvaros ir limitēts ES atbalsta finansējuma apmērs, bet tas vismaz ļauj kombinēt bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu gan pilsētvidē, gan mazāk apdzīvotās teritorijās. Atbalsts dalītās vākšanas sistēmai paredzēts arī atkritumu dalītās vākšanas 2.2.2.2.pasākuma otrās atlases kārtas ietvaros, kur šobrīd norisinās atbalsta mehānisma nosacījumu izstrāde un atbalsts tiks sniegts atkritumu dalītās vākšanas laukumu un pazemes konteineru sistēmu izveidei.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, bioloģisko atkritumu apsaimniekošanai atbilstoši pašvaldību plānotajiem pasākumiem VLRAAP 13.pielikumā VLAAR būtu jāveic šādi soļi:

- 1) pakāpeniska bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas ieviešana pilsētvidē, vispirms pašvaldību saistošajos noteikumos nosakot tās ieviešanas priekšnosacījumus un primāri

² Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/287396-noteikumi-par-atkritumu-savaksanas-un-skirosanas-vietam>

paredzot nepieciešamību tos savākt no daudzdzīvokļu mājām, līdzīgi kā to noteikusi Rīgas dome;

- 2) mājkompostēšanas sistēmas attīstība, veicinot bioloģisko atkritumu pārstrādi mājāsaimniecībās, kur tā ir tehniski īstenojama, piemēram, individuālās mājas pilsētās, lauku viensētās;
- 3) sašķirotu bioloģisko atkritumu pieņemšana šķirotu atkritumu savākšanas laukumos.

Tāpat kā atkritumu dalītās vākšanas pasākumu ieviešana, bioloģisko atkritumu savākšanas stimulēšanai ir nepieciešams veikt sabiedrības izglītošanas un vides apziņas paaugstināšanas pasākumus, jo šo atkritumu šķirošanai pievēršas pārāk maz iedzīvotāju, pat ja tiem ir dota iespēja šķirot. Kā piemēru dažāda veida kampaņām, var minēt SIA Getliņi EKO veiktās kampaņas “Bioloģiskajiem atkritumiem ir mazuma piegarša, BIPA ir badā” vai “Uzliec brūno!”.

3.4. Atkritumu pārstrāde un reģenerācija

Atkritumu pārstrādei vai tās veicināšanai VLRAAP paredz vairākus pasākumus: kompostēšanas laukuma būvniecība, būvniecības un lielgabarīta atkritumu pārstrādes līnijas modernizācija, sadzīves atkritumu pārstrādes iekārtas laukuma izbūve, polimēru saturošu atkritumu depolimerizācijas iekārtu būvniecība. Atbilstoši Vides pārskatā iekļautajai informācijai VLRAAP īstenošana un galvenās tajā paredzētās darbības tiek plānotas poligona Getliņi teritorijā. Pēc attiecīgas izpētes un citu normatīvajos aktos noteikto darbību veikšanas - paplašinātā poligona teritorijā. Poligona teritorijā vai tiešā tā tuvumā neatrodas neviena aizsargājamā dabas teritorija vai mikroliegums, tai skaitā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000). Tāpat poligona teritorija neatrodas Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā vai kādā citā vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā. Jebkurā gadījumā VLRAAP ietvaros veicamajiem pasākumiem ir paredzēts veikt ietekmes uz vidi novērtējumu vai sākotnējo izvērtējumu atbilstoši tam, ko nosaka normatīvie akti. Līdz ar to tiks ievēroti visi kompetento iestāžu izvirzītie nosacījumi.

Savukārt pašvaldību plānotie atkritumu pārstrādes pasākumi aprobežojas ar kompostēšanas laukumu izbūvi vai esošo laukumu uzlabošanu. Attiecīgi darbībām jānoris atbilstoši normatīvo aktu prasībām atkarībā no plānoto atkritumu veida, piemēram, ir jāievēro vismaz MK noteikumu Nr.788 prasības. Pasākumi veicami, ievērojot visu dažādu kompetento iestāžu šādu objektu būvniecībai izvirzītos nosacījumus.

Tā kā AAVP2028 ir plānots pasākums “Atkritumu reģenerācijas ar enerģijas atguvi iekārtu izveide Viduslatvijas AAR - Iekārtu izbūve Viduslatvijas AAR, orientējoši Rīgā vai Rīgas aglomerācijā, reģenerācijas jauda ~ 110 tūkst. t/gadā, investīciju izmaksas 900-1100 EUR uz vienu reģenerācijas iekārtas jaudas t (ievērojot tehniski – ekonomisko izvērtējumu un ietekmes uz vidi novērtējumu)”, VLRAAP šāds pasākums ir iekļauts 11.pielikumā kā AARC Getliņi, ko apsaimnieko VLRAAP izstrādātājs SIA Getliņi EKO, veicamais pasākums. Ņemot vērā nepieciešamo investīciju apjomu, ir skaidrs, ka ne kāda atsevišķa, ne visas pašvaldības kopā to nevar atļauties investēt. Reģenerācijas iekārtu izveide ir saistīta ne tikai ar būtiskiem kapitālieguldījumiem, bet arī šādu iekārtu izveide ir tehniski un ekonomiski pamatota tikai situācijā, kad saražotā siltumenerģija tiek lietderīgi izmantota, t.i. nodota publiskajā siltumapgādes tīklā vai izmantota ražošanas uzņēmumu vajadzībām.

Turklāt, kā izriet no AAVP2028, 2021.-2027.gada finanšu plānošanas periodā ES fondu atbalsts atkritumu reģenerācijai ar enerģijas ieguvu nav plānots un nav pieejams. Savukārt privāto komersantu darbība un spēja piesaistīt finanšu līdzekļus VLRAAP netiek vērtēta un

plānota, jo atkarīga no tirgus apstākļiem un privāto komersantu vēlmes iesaistīties kopējās VLAAR problēmas risināšanā. Līdz ar to pasākums ir ietverts VLRAAP 11.pielikumā pie AARC Getliņi plānotajiem pasākumiem, taču neparedz nekādu AARC darbību detalizāciju vai tālāku virzību, jo tā nav uzskatāma par tiešu SIA Getliņi EKO atbildību. Kopumā nepārstrādājamo atkritumu daudzuma problēmu ar šī brīža tehnoloģijām citādi atrisināt nav iespējams, taču, kādā veidā problēma tiks risināta reģionā, VLRAAP izstrādes un apstiprināšanas gaitā netika noskaidrots.

Vienīgā reģenerācijas iekārta, kas tieši ir saistīta ar AARC darbības plānošanu un tādēļ uzskatāma par AARC Getliņi atbildību, ir plānotais pasākums “Katlu mājas-koka atkritumu sadedzināšanas iekārtas izbūve” (skat. VLRAAP 11.pielikumu), bet tas paredzēts AARC darbības nodrošināšanai (uzņēmuma pašpatēriņam un ūdeņraža ražošanai) un nekādā veidā neparedz papildatkritumu apjomus, kas būtu nepieciešami vai varētu radīt citas ar vidi saistītas problēmas.

VLRAAP apstiprināšanas gaitā divas no pašvaldībām dokumentu apstiprināšanas pašvaldību domju lēmumus ir papildinājušas ar papildnosacījumiem attiecībā uz atkritumu reģenerāciju:

1. Ropažu novads savā 2024.gada 10.aprīļa lēmumā Nr.3134 ir ieviesis papildnosacījumu, kam nav tiešas saistības ar VLRAAP, jo plāns neparedz šādu reģenerācijas iekārtu izveidi Ropažu novadā: Apstiprinot Viduslatvijas reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2024- 2028 (Rīgas valstspilsēta, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novads) noslēguma ziņojumu, neatbalstīt SIA “Vides resursu centrs” plānotās ieceres realizāciju “Koģenerācijas iekārtas būvniecību atkritumu reģenerācijai enerģijas ieguvei un cietā kurināmā sadedzināšanai” nekustamā īpašuma “Dārzi Mežrozīte” (kadastra Nr. 8096 002 0186) zemes vienībā un nekustamā īpašuma “Mežinieki” (kadastra Nr. 8096 002 0185) zemes vienībā, Dreiliņos, Stopiņu pagastā, Ropažu novadā.

Līdz ar to ir skaidrs, kāda ir Ropažu novada domes nostāja jautājumā par SIA Vides resursu centrs ierosināto koģenerācijas iekārtas izveidi Ropažu novada konkrētajā teritorijā, par ko arī ir saņemts VPVB atzinums.

2. Savukārt Rīgas dome 2024.gada 3.jūlija lēmumu Nr. RD-24-3776-lē ir papildinājusi sekojoši: Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departamentam 10 darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas sagatavot un iesniegt priekšlikumu Klimata un enerģētikas ministrijai par aizlieguma noteikšanu ievest Latvijas teritorijā sadzīves atkritumus reģenerācijai (izņemot iekārtas, kur atkritumi tiek izmantoti rūpnieciskos procesos).

Par tālāko rīcību no pašvaldības vai Klimata un enerģētikas ministrijas informācijas ziņojuma sagatavošanas laikā nav.

4. Izteiktie atzinumi un publiskās apspriešanas rezultāti

VLRAAP un SIVN Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tika organizēta atbilstoši MK Noteikumiem Nr. 157. Paziņojums par VLRAAP un tā SIVN Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu tika publicēts VLAAR pašvaldību laikrakstos un tīmekļa vietnēs. Sabiedrības līdzdalība VLRAAP un SIVN Vides pārskata izstrādē tika nodrošināta saskaņā ar MK Noteikumu Nr. 157 un MK Noteikumu Nr. 397 prasībām, ieviejojot SIA Getliņi EKO un pašvaldību tīmekļvietnēs paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu VPVB elektroniskā veidā ieviešanai tā mājaslapā. Sabiedriskā apspriešana VLRAAP un tā SIVN Vides pārskatam tika organizēta no 2023.gada 18.oktobra līdz 17.novembrim.

VLRAAP un tā SIVN Vides pārskatam sabiedriskā apspriešanas sanāksme notika 2023.gada 15.novembrī plkst. 15:00 SIA Getliņi EKO Vides izglītības centrā Ropažu novada Stopiņu pagasta Rumbulā, Kaudzīšu ielā 57, vienlaikus interesentiem tika nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Sabiedriskās apspriešanas ietvaros par VLRAAP un SIVN Vides pārskata projektiem visi saņemtie sabiedrības iebildumi, komentāri un priekšlikumi tika izvērtēti un, iespēju robežās, ņemti vērā VLRAAP un Vides pārskata gala redakcijā. Sagatavoto Vides pārskatu 2024. gada 30. janvārī SIA Getliņi Eko iesniedza VPVB atzinuma saņemšanai. 2024.gada 22.februārī ir saņemts VPVB Atzinums Nr. 4-03/6/2024 “Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2028. gadam Vides pārskatu”. Šajā atzinumā izteiktās VPVB rekomendācijas ir izvērtētas un ņemtas vērā, pilnveidojot Vides pārskata aktuālo redakciju (apkopojums sniegts šī informatīvā ziņojuma 2. tabulā).

2.tabula. VPVB atzinumā ietvertu rekomendāciju analīze

Plāna Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai, savukārt turpmākajā plānošanas periodā ņemams vērā šajā Biroja atzinumā (2.12. punktā ar apakšpunktiem un 6. punktā) un Vides pārskatā norādītais.	Ir un tiks ņemts vērā (skat. šī ziņojuma 3.sadaļu).
Plānā ietvertas aktivitātes, kuru realizēšanai Plāna īstenošanas laikā jāveic papildu izpēti. Piemēram, Plānā ir iekļauta tāda aktivitāte kā Depolimerācijas iekārtas būvniecība, kurai saskaņā ar Vides pārskata informāciju pirms šī pasākuma izvēles nepieciešams veikt papildu izpēti, jo šobrīd nav pietiekamas informācijas par šo atkritumu reģenerācijas veidu. Tāpat Vides pārskatā atzīmēts, ka tehnoloģisko iekārtu veida izvēle ir pamatojama katra konkrētā projekta realizācijas laikā, jo, izstrādājot Plānu, vērā ņemti reģionam nepieciešamie risinājumi un jaudas, bet nav detāli veikti aprēķini katrai konkrētai tehnoloģiskajai iekārtai vai infrastruktūras objektam. Birojs konstatē, ka SAP “Getliņi” teritorijā tiek	Ir un tiks ņemts vērā, realizējot minētās darbības. Šī ziņojuma izstrādes un apstiprināšanas procesā nav pieejami jauni papilddati par depolimerācijas iekārtas plānoto darbību. Savukārt dati par plānoto atkritumu apglabāšanas komponenti ir ietverti IVN ziņojumā “Jaunu apglabāšanas šūnu izveide cieta sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā, Kaudzīšu ielā 57, Rumbulā, Stopiņu pagastā, Ropažu novadā”, kas atsevišķi tiek vērtēts VPVB.

<p>plānota jaunas atkritumu apglabāšanas šūnas izveide, kam tiek veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra “Jaunu apglabāšanas šūnu izveide cieto sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā, Kaudzīšu ielā 57, Rumbulā, Stopiņu pagastā, Ropažu novadā.</p>	
<p>Vides pārskatā, vērtējot SAP “Getliņi” atrašanās vietu, kur notiks Plānā ietvertās galvenās AAR reģiona aktivitātes, secināts, ka šī teritorija Plāna īstenošanas periodā ir piemērota atkritumu apglabāšanai, tai skaitā arī citām ar Viduslatvijas AAR saistītām aktivitātēm. SIA Getliņi EKO darbība norit atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. RI10IA0002 ietvertajiem darbības nosacījumiem, un pārkāpumi tādos vides aspektos kā smakas un piesārņojošo vielu emisijas gaisā pēdējo gadu laikā nav konstatēti.</p>	<p>Ir un tiks ņemts vērā. Informācija atspoguļota atbilstoši VVD veikto pārbaužu rezultātiem, par ko informācija pieejama VVD reģistros.</p>
<p>Tomēr vides piesārņojuma problēmas, kas norādītas Vides pārskatā, ir saistītas ar sadzīves atkritumu izgāztuves vecā kalna, ko uzsāka veidot pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu sākumā, radīto piesārņojumu. Vieta, kas tika izraudzīta atkritumu izgāztuvei, atradās purvā, tādejādi pastāv grūtības savākt piesārņotos ūdeņus. Lai arī 2000. gadu sākumā vecais atkritumu kalns tika slēgts, noblietēts kupola formā un pārklāts ar māla kārtu, lai tajā neiekļūtu jauns lietus ūdens, tas tomēr nav atbilstošs risinājums augsnes pasargāšanai no piesārņojuma. Līdz ar to gadu gaitā, lietus un sniega ūdeņiem sūcoties caur atkritumiem, veidojās gruntsūdeņu piesārņojums. Neskatoties uz to, ka šobrīd sadzīves atkritumu izgāztuves vecais kalns ir aizaudzis ar zāli, apakšā atrodas vēsturiskais gruntsūdeņu piesārņojums, kas lēnām “virzās” Daugavas virzienā. Vēsturiskais piesārņojums atrodas 10–15 metru smilšu slānī un daudzu gadu laikā nokļuvis arī devona dolomītos. Vides pārskatā atzīmēts: “SIA “Getliņi EKO” ir risinājumi un ir izvērtētas arī tehnoloģiskās iespējas gruntsūdeņu attīrīšanai, taču tam ir nepieciešams finansējums un politiskā griba, lai gadu laikā radīto situāciju spētu laikus novērst – pirms piesārņojums sasniedz Daugavu”. Biroja vērtējumā šāda vēsturiskā piesārņojuma mazināšanas risinājumam pēc iespējas ātrāk jārod atbalsts, novēršot iespējamus draudus Daugavas ūdeņu piesārņošanā, lai nākotnē nebūtu jāsaskaras ar vēl lielākām problēmām piesārņojuma likvidēšanā.</p>	<p>Ir un tiks ņemts vērā. Sanācijas nepieciešamības pasākums ir ietverts AARC Getliņi plānoto pasākumu sarakstā (skat. VLRAAP 11.pielikumu - pasākums G5.2. Poligona "Getliņi" vecā atkritumu kalna (izgāztuves daļas) sanācija piesārņojuma līmeņa mazināšanai).</p>
<p>Būtiskākais jautājums, kas attiecināms uz Plānā iekļautajām aktivitātēm pašvaldībās, saistāms ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra</p>	<p>Ir un tiks ņemts vērā (skat. šī ziņojuma 3.sadaļu).</p>

noteikumos Nr. 712 “Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 712), noteiktajiem nosacījumiem, tostarp attiecībā uz bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu. Ņemot vērā, ka Plānā ietvertais reģions ir uzskatāms par visblīvāk apdzīvotāko teritoriju (īpaši Rīgas valstspilsētā) Latvijā, kur iedzīvotāju skaits sasniedz gandrīz pusi no kopējā valsts iedzīvotāju skaita, un to, ka lielākā daļa mājāsaimniecību atrodas ārpus viensētām un nevar veikt mājkompostēšanu bioloģiskajiem atkritumiem, tad pašvaldībām aktuāli rast risinājumus, lai izpildītu Noteikumos Nr. 712 izvirzītās prasības. Kā norādīts Vides pārskatā, tad 2027. gadā stāsies spēkā Noteikumos Nr. 712 23. punkta nosacījums: “No 2027. gada 1. janvāra sadzīvē radušos bioloģiskos atkritumus, kas nonāk aerobā vai anaerobā apstrādē, var uzskatīt par pārstrādātiem tikai tad, ja tie ir dalīti savākti vai nodalīti to rašanās vietā”. Pēc būtības tas nozīmē, ja pasākumi bioloģiskās atkritumu dalītas vākšanas sistēmas ieviešanā netiek realizēti atbilstošā kvalitātē, SAP “Getliņi” 2022. gadā uzsāktā bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes kompleksa darbība nebūs sekmīga, jo turpināsies nekvalitatīva materiāla piegāde, un, veicot šāda materiāla apstrādi, nevarēs to uzskatīt par pārstrādātu. Birojs vērš uzmanību, ka gan Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvas 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem, gan minētie normatīvie akti ir saistoši gan pašvaldībām, gan atkritumu apsaimniekotājiem, tāpēc pasākumi to izpildei jāveic un jānodrošina kopīgi.

Vides pārskatā sniegta informācija par vides monitoringu nodrošināšanas kārtību, bet nav norādīti konkrēti monitoringa pasākumi. Biroja vērtējumā Vides pārskatā jāiekļauj orientējoši iespējamie monitoringa pasākumi, piemēram, iekļaujot kādu no minētajiem monitoringa pasākumiem: 1) Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma, 2) Ūdeņu monitoringa programma, 3) Zemes monitoringa programma, 4) Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma, 5) Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu darbības monitorings, 6) Atkritumu uzskaitē un statistikas apkopošana vai 7) Plāna ieviešana.

Norādes par monitoringa programmām tiks ņemtas vērā katra konkrētā objekta būvniecības un ekspluatācijas laikā, ja to noteiks tehniskie noteikumi un objekta darbību nodrošinošā piesārņojošās darbības atļauja. VLRAAP izstrādes un apstiprināšanas laikā nav bijis pieejamu detaļu datu par plānoto darbību, kam šāda veida monitorings būtu vajadzīgs. Savukārt atkritumu uzskaitē tiek paredzēts speciāls pasākums VLRAAP 11.pielikumā (pasākums G7.7.).

5. VLRAAP monitorings

Saskaņā ar MK Noteikumu Nr. 157 prasībām, lai konstatētu VLRAAP īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītus grozījumus plānošanas dokumentā, izstrādātājs veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu. VPVB rekomendē, lai novērtētu VLRAAP īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, SIA Getliņi EKO vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gads) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz to VPVB. Tāpat pēc nepieciešamības tiks nodrošināta VLRAAP iekļauto pasākumu aktualizācija un detalizācija.